

ಹಿಂದೊಂದು ಬರುವಂತೆ ಕಷ್ಟಗಳೂ ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿಯೇ ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಬರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದು ನಿಜವೇ ಆಯಿತು. ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಗೋದವರ್ಮ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ನಾನು ಬುದ್ಧಿಗೇಟುತ್ತಾದೆ. 'ಅಣ್ಣ ಕಿಳಿಮಾನೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಡವೆ?' ಎಂದು ಸಣ್ಣದನಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ ಕೇಳಿದಾಗ 'ಏನು ನೋಡಲು ಹೋಗಬೇಕು? ಆ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ವಿಧವೆಯನ್ನೇ?' ಎಂದೆ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ. ನಂತರ ನಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯದ ಅರಿವಾಗಿ ಕಿಳಿಮಾನೂರಿಗೆ ಹೋಗಿಬಂದೆ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ರವರೂ ಅವರ ಅರಮನೆಯ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಡಲು ಕರೆದರು. ನಾನು ರಾಜ ಕೂಡಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೋದೆವು. ಮುಖ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಾನು ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ರಾಜ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ದಿನ ಜಟಾಯು ವಧೆಯ ಚಿತ್ರ ರಚಿಸಿದೆ. ಹಿನ್ನೆಲೆ

ರಚಿಸಲು ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ರಾಜವರ್ಮ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಬಾರದಿದ್ದದ್ದು ನೋಡಿ ಕೂಗಿದೆ. 'ರಾಮಯ್ಯ, ರಾಜನೇಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ?'

ರಾಮಯ್ಯ ಹೇಳಿದ 'ರಾಜನಿಗೆ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ತೀವ್ರ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಎದ್ದೇ ಇಲ್ಲ' ಗಾಬರಿಯಿಂದ ರಾಜನನ್ನು ನೋಡಲು ಓಡಿದೆ. ಮುಖ ಹಿಂಡಿತ್ತು. ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವರು ರಾಜ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಿದರು. ಅದು ಸಾಧಾರಣ ನೋವಲ್ಲ. ಟಿ.ಬಿ. ಇರಬಹುದು' ಎಂದು ಊಹಿಸಿದರವರು. ಮಹಾರಾಜರು ತಕ್ಷಣವೇ 'ರಾಜಾ ಸಾಹೇಬರೇ, ನೀವು ತಕ್ಷಣ ತಮ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿಬನ್ನಿ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ವೈದ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ದಿವಾನರನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ತಮ್ಮನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ, ತಡಮಾಡುವುದು ಬೇಡ' ಎಂದರು.

'ಅರ್ಧವಾಗಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳು...' ಎಂದೆ ನಾನು.

'ಅದೇನು ತುರ್ತು ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ನಿಧಾನವಾಗಿ

ಮಾಡಿರಾಯಿತು. ನೀವು ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ' ಎಂದರು ಆ ಸಹೃದಯಿ.

ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದರು ವೈದ್ಯರು. ಆದರೆ ಬದುಕುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಬರೀ ಶೇ.25 ಮಾತ್ರ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಆದದ್ದಾಗಲೇ ಎಂದು ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಒಳಹೋಗುವಾಗ ರಾಜ ನನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದು 'ಅಣ್ಣ, ಮುಗಿಸಬೇಕಾದ ಚಿತ್ರಗಳು ತುಂಬಾ ಇವೆ, ನಾನು ಬೇಗ ಬಂದು ಪೂರೈಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿದಾಗ ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯವುಜ್ಜೆ ಕಂಡು ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಹನಿಯಿತು. ಒಳಗೆ ಹೋದ ರಾಜ ಹೇಣವಾಗಿ ಹೊರಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಜಂಭಾಬಲವೇ ಉಡುಗಿಹೋಯ್ತು. ರಾಜವರ್ಮನ ಅಸ್ತಿ ತುಂಬಿದ ಗಡಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಕಿಳಿಮಾನೂರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನನಗೇ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸತೊಡಗಿತು. ನನಗಿಂತ ಕಿರಿಯರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಾನಿನ್ನು ಬದುಕಿದ್ದೇನಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂಕಟ. ರಾಜವರ್ಮನ ಪತ್ನಿ ನನ್ನ ಕಾಲ್ಪಿಡಿದು ಗೋಳಿಟ್ಟಾಗ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲೂ ತೋರದೆ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಅವಳನ್ನು ತಬ್ಬಿ ಸಂತೈಸಿದೆ. ರಾಜ ನನಗೆ ತಮ್ಮನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಗನಂತಿದ್ದ. ಅವನ, ಗೋದವರ್ಮರ ಸಾವು ನನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಅಲುಗಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟವು.

ತಮ್ಮನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಲೆಂದು ಅರ್ಧ ಮುಗಿಸಿದ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಿ ಕೊಡಲು ನಾನು ರಾಮವರ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋದೆ. ಚಿತ್ರಣದ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಮಹಾರಾಜ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು 'ತಮ್ಮ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂದು ಮೂರು ವಜ್ರಗಳ ಉಂಗುರವೊಂದನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೆರಳಿನಿಂದ ತೆಗೆದು ತೊಡಿಸಲು ಹೋದರು.

ನಾನು ಅದನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದೆ 'ಮಹಾಪ್ರಭು, ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಜ್ರಗಳಿವೆ. ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಎರಡು ವಜ್ರಗಳನ್ನು ನಾನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಕಂಡಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಅವರಿಬ್ಬರ ನೆನಪೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಧರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲೇ ಇರಲಿ. ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸವೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು' ಎಂದೆ. ಮಹಾರಾಜರು ಬೀಳ್ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಿದರು 'ರಾಜಾ ಸಾಹೇಬರೇ, ಜಾರ್ಜ್ ಬ್ರಿಟನ್‌ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಗಮಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ನಿಮ್ಮಂಥಹವರು ನನ್ನ ಜೊತೆಗಿದ್ದಾರೆ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಆಗ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಬರಲೇಬೇಕು' ಎಂದರು. 'ಮಹಾಪ್ರಭು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನ್ನ ಆರೋಗ್ಯ ಹದಗೆಡುತ್ತಿದೆ, ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಖಂಡಿತ ಬರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಿಳಿಮಾನೂರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ.

ಕಿಳಿಮಾನೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ನಾಟಿ ವೈದ್ಯರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ. ಬರಿಗಾಲಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಹಾಗೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೂ ಆಗಾಗ ಅತೀವ

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ-ಮೇನಕೆ